

samengesteld door **CEMPER**
illustraties **Puck Koper**

SCHIPPER MAG IK OVERVAREN?

en 99 andere kinderliedjes
van hier en elders om
samen te ontdekken

Lannoo

EEN WOORDJE

VOORAF 9

BEWEGEN

EN DANSEN

- Handjes draaien 14
Ik heb de zon zien
zakken in de zee 16
Ikkeltje Kramikkeltje 18
Twee emmertjes water halen 20
A ram sam sam 22
Jeg gik mig over sø og land 24
Klappen in de handjes 26
Vi äro musikanter 28
Juffrouw wil je de polka leren? 30
En de krokodil 32
Everywhere we go 34
In het bos daar staat een huisje 36
Zo gaat de molen 38
Sur le Pont d'Avignon 40
Drag mi-e jocul românesc 42
De zeppelin 44

LIEDJES VOOR

ALLE DAGEN

- Broeder Jacob 48
Ontwaakt, gij luie slapers 50
Tur mainta 52
Shalom chaverim 54
Plouf tizen tizen 56
Padang bulan 58

- Tayta tayta 60
Bravo, bravissimo 62
Goedenavond speelman 63
Slaap, kindje, slaap 64
Nīnī yā mūmū 66
Dandini, dandini 68
Wer hat die schönsten
Schäfchen? 70
Nīnī, bābā, nīnī 72
Lala, mtoto, lala 74
Suze nane poppe 76

NATUUR

- De boom stond op de berg 80
Het regent, het regent 82
Roodborstje tikt tegen 't raam 84
Tres hojitas, madre 86
Op een grote paddenstoel 88
Papegaai is ziek 90
Zeg, Roodkapje,
waar ga je heen? 92
Het loze vissertje 94
Amawolé 96
Mijn haan is dood 98
Alle eendjes zwemmen
in het water 100
Aan de oevers van de Dijle 102
Atirei o pau no gato 104
Door de kamer vloog een vlieg 106
Er zaten zes kippen 108
Hé, ho, span de wagen aan 110
Old MacDonald had a farm 112
L'inverno è passato 114
Paraplutje, parasolletje 116

FEEST

De kop van de kat 120
Happy birthday 122
Het reuzenlied 124
Papa to whé gbé ya 126
Drie koningen 128
Preko brda preko brega 130
Xīnnián hǎo ya 132
Léiwer Härgottsblieschen 134
Mitte confitte 136
Bim bam beieren 138
Echad mi yodea 140
Elf november 144
Sinterklaas kapoentje 146
Sinterklaasje, bonne,
bonne, bonne 146
Zachtjes gaan de
paardenvoetjes 148
Joulupuu on rakennettu 150
O dennenboom 152
Dobryi vechir tobi 154
The wren 156
Rommelpotterij 158

GESCHIEDENIS

Eén, twee, drie, vier,
hoedje van papier 162
Kortjakje 164
Brand in Mokum 166
Grote klokken zeggen 167
Daar reed een boer
naar Leuven 168
Saŭka dy Gryshka 170

Komt vrienden in het ronde 172
Napoleon sta stil 174
Die dapper muis 176
Een Nederlandse Amerikaan 180
Ala presi 182
Zeg, ken jij de mosselman? 184
Charlie Chaplin 186

SPELEN

Zakdoek leggen 190
Vogeltje gij zijt gevangen 192
Mijn hoed die heeft
vier deuken 193
Tien kleine visjes 194
Een aapje wou eens vrolijk zijn 196
Ik stond laatst voor
een poppenkraam 198
Stary niedźwiedz mocno śpi 200
Eén wil ik zingen 202
Mijn vader is een timmerman 204
Ṭālāṭulī baṭulī 206
Beertje, beertje 208
De echoput 210
Drie maal drie is negen 212
Loe la li lee 213
Obwisana 214
'k Zag twee beren 216
Schipper mag ik overvaren? 218

BEWEGEN EN DANSEN

Schud je handen en voeten maar vast los, want
deze liedjes gaan over dansen en bewegen.
Ga op stap, beeld liedjesteksten uit, leer over
dansen en meer!

HANDJES DRAAIEN

NEDERLANDS

Hand - jes draai - en, koe - ken - bak - ken - vlaai - en. Hand - jes draai - en,
koe - ken - bak - ken - vis. Je kunt het niet ge - lo - ven hoe
lek - ker dat dat is. Je kunt het niet ge - lo - ven hoe
lek - ker dat dat is, stok - vis!

Lekker weetje

Een vlaai is een soort gebak dat veel regionale varianten kent. Zowel Nederlands- als Belgisch-Limburg staat bekend om de vlaaien. De Limburgse vlaai is een goudbruin gebakken, ronde taart met een bodem van gistdeeg. Boven op de bodem komt een vulling van fruit, rijstpap, crème en/of suiker met ei. De vlaai kan afgewerkt worden met een deksel, stroken deeg of kruimels.

Wist je dat...

Een 'stokvis' is een vis die aan een stok gedroogd wordt. Vers gevangen vissen zijn niet zo lang houdbaar. Voordat er koelkasten of diepvriezers bestonden, moesten vissen daarom snel opgegeten worden. Dat was niet zo praktisch op lange bootreizen. Daarom werden vissen gedroogd.

IK HEB DE ZON ZIEN ZAKKEN IN DE ZEE

NEDERLANDS

F

Ik heb de zon zien zak-ken in de zee. Ik heb de zon zien zak-ken in de

C F B \flat F C

zee. Ik heb de zon zien zak-ken, de zon zien zak-ken, de zon zien zak-ken in de

F

zee. Jip-pie ja, ja, joe-pie, joe-pie, jee. Jip-pie ja, ja, joe-pie, joe-pie,

C F B \flat F C 7 F

jee. Jip-pie ja, ja, joe-pie, ja, ja, joe-pie, ja, ja, joe-pie, joe-pie, jee.

Doen!

Terwijl je zingt, kun je de woorden uitbeelden:

- * Zon: teken een grote cirkel in de lucht met je handen.
- * Zakken: houd je handen voor je gezicht en trek een rechte lijn naar beneden.
- * Zee: houd je handen voor je buik en trek ze in een rechte lijn uit elkaar.

Wil je het een beetje moeilijker maken? Beeld dan ook het woord 'zien' uit door met je vingers een bril rond je ogen te maken.

Voor een extra uitdaging kun je het liedje enkele keren na elkaar zingen. Wissel telkens de woorden 'zon', 'zak' en 'zee' van plaats. Bijvoorbeeld 'ik heb de zak zien zeeën in de zon' of 'ik heb de zee zien zonnen in de zak'. Hoeveel verschillende variaties kun jij verzinnen?

Wist je dat...

... de zon niet echt in de zee zakt? Dat lijkt alleen maar zo. De zon blijft altijd op dezelfde plek staan. Onze planeet, de aarde, beweegt wel. Die draait voortdurend rond haar eigen as. Zo'n rondje duurt één dag en zorgt ervoor dat er altijd een ander stukje van de aarde in het zonlicht komt.

IKKELTJE KRAMIKKELTJE

NEDERLANDS

1. Ik - kel-tje Kra - mik-kel-tje kwam aan - ge - lo - pen. Ik - kel-tje Kra - mik-kel-tje kwam
2. Ik - kel-tje Kra - mik-kel-tje kwam aan - ge - lo - pen. Ik - kel-tje Kra - mik-kel-tje kwam

aan - ge - gaan. Daar kwa-men twee paar he - ren, paar he - ren, paar he - ren. Daar
aan - ge - gaan. Daar kwa-men twee paar da - mes, paar da - mes, paar da - mes. Daar

kwa-men twee paar he - ren op mij-nen drem-pel staan. Ze de-den al-le-maal zo zo zo,
kwa-men twee paar da-mes op mij-nen drem-pel staan.

zo zo zo, zo zo zo. Ze de - den al - le-maal zo zo zo,

't is nog niet ge - daan. zo zo zo, en nu is het ge - daan.

Dansen maar!

Wanneer je 'Ze deden allemaal zo zo zo...' zingt, kun je een danspasje doen.

Bij het stukje over de heren zet je bijvoorbeeld een denkbeeldige hoed op en af.

Bij de dames maak je een kleine buiging.

Wist je dat...

De figuren komen op de drempel staan bij Ikkeltje Kramikkeltje. Daarmee bedoelen ze de verhoging onder de voordeur van zijn huis. Er bestaan veel uitdrukkingen en gebruiken rond de drempel van een huis. 'De drempel platlopen' bij iemand wil zeggen dat je iemand steeds opnieuw bezoekt, want om een huis binnen te gaan, moet je steeds de drempel of dorpel over. Vroeger geloofden sommige mensen dat er onder de drempel van een ingang goden, geesten of de duivel zouden wonen. Daarom probeerden ze toen bij het naar binnen of buiten gaan van hun woning niet op maar over de drempel te stappen, zodat ze de geesten niet wakker zouden maken en ze geen ongeluk zouden krijgen. Het gebruik om op je trouwdag je geliefde over de drempel naar binnen te dragen voor geluk en veel liefde komt voort uit dat geloof.

Wie komt er?

Je kunt het liedje eindeloos blijven doorzingen. Bij elke herhaling komt er iemand anders op de drempel staan, bijvoorbeeld een paar naaisters, boeren, trommelaars of matrozen. Hoe zou jij deze figuren uitbeelden?

VI ÄRO MUSIKANTER

ZWEEDS

Contrabas of viool?

In het liedje komt een contrabas ('basfiol' of 'kontrabas') voor.

De contrabas is het grootste en daarmee ook het laagst klinkende strijkinstrument. Tegenwoordig heeft de contrabas vier snaren. Je bespeelt die door erover te strijken met een strijkstok of door er met je vingers op te tokkelen. Een contrabas lijkt een beetje op een grote viool. Toch is de vorm niet helemaal hetzelfde. Een viool heeft ronde schouders, terwijl een contrabas aflopende schouders heeft.

Wist je dat...

'Vi äro musikanter' is een bekend Zweeds liedje. Het wordt vooral gezongen rond de midzomerfeesten (21 juni), Kerstmis (25 december) en *tjugondag knut* (Sint-Knoetsdag, 13 januari, de dag waarop in Zweden de kerstversiering wordt afgebroken). De kinderen dansen dan rond de kerstboom of de midzomerpaal.

F C F

Vi ä - ro mu - si - kan - ter allt i - från Ska - ra - borg. Vi

C F

ä - ro mu - si - kan - ter allt i - från Ska - ra - borg.

C F

Vi kan spe - la fi - o - li - o - li - o - lej.

C F

Vi kan spe - la bas - fi - ol och flöjt. Och Och

C F

vi kan dan - sa bom - fa - de - ral - la, bom - fa - de - ral - la, bom - fa - de - ral - la.
vi kan dan - sa an - dra_ håll - let, an - dra_ håll - let, an - dra_ håll - let.

C⁷ F

Vi kan dan - sa bom - fa - de - ral - la, bom - fa - de - ral - lan lej.
Vi kan dan - sa an - dra_ håll - let, an - dra_ håll - let med!

Betekenis

‘Wij zijn muzikanten, helemaal uit Skaraborg’, zingt men in dit liedje. Verder geeft de tekst instructies voor het bijbehorende dansje. De kinderen vormen een cirkel door elkaars hand vast te nemen. De groep stapt in één richting. Ze beelden de viool (fiol), contrabas (basfiol) en fluit (flöjt) uit op het moment dat die in het liedje bezongen worden. Als de muzikanten aan het einde zingen dat ze de andere kant uit gaan (die kan dansa andra hållet), verandert de cirkel ook van richting. Doe jij het dansje mee?

DE ZEPPELIN

NEDERLANDS

C

We ste - gen met een zucht, naar bo - ven in de lucht. We

G

za - ten zo ge - zel - lig in ons huis - je. We

G⁷

kon - den al - les zien. We had - den pret voor tien.

G

Le - ve de zep - pe - lin. We lin.

Varianten

Er bestaan twee varianten van dit lied, die zowel qua tekst als melodie van elkaar verschillen. Deze versie die begint met 'We stegen met een zucht' is vooral bekend in Vlaanderen, terwijl men 'We voeren met een zucht' zingt in Nederland. Daar zitten de zeppelinvvaarders niet gezellig in ons huisje, maar in een schuitje.

Doen!

Zing het liedje steeds opnieuw en vervang telkens het laatste woord van een zin door een gebaar:

- * Zucht: zuchten.
- * Lucht: houd je twee handen voor je en beweeg ze in een rechte lijn naar boven.
- * Huisje: teken een huisje met je handen in de lucht.
- * Zien: houd je hand tegen je voorhoofd, boven je ogen.
- * Tien: steek tien vingers in de lucht.
- * Leve de zeppelin: draai met je handen in de lucht.

LIEDJES VOOR ALLE DAGEN

Wakker worden, elkaar begroeten of complimenten geven, eten en gaan slapen: we doen het elke dag. Het wordt nog leuker als je daar deze liedjes bij zingt.

BROEDER JACOB

NEDERLANDS

1 2

Broe - der Ja - cob, broe - der Ja - cob. Slaapt gij nog? Slaapt gij nog?

3 4

Hoor de klok-ken lui- den, hoor de klok-ken luiden! Bim, bam, bom. Bim, bam, bom.

Broeder of vader?

In Nederland zingt men niet over 'broeder Jacob', maar over 'vader Jacob'.

De tekst gaat dan zo:

Vader Jacob, vader Jacob.

Slaap jij nog? Slaap jij nog?

Alle klokken luiden, alle klokken luiden!

Bim, bam, bom. Bim, bam, bom.

Broeders en vaders maken allebei deel uit van een christelijke kloostergemeenschap. Het verschil is dat vaders tot priester gewijd zijn, terwijl broeders geen sacramentele wijding hebben ontvangen.

Wist je dat...

De melodie van 'Broeder Jacob' is terug te vinden in verschillende westerse klassieke composities. Zo doet het orgelwerk 'Toccate d'intavolatura, No. 14, Capriccio Fra Jacopino sopra L'Aria Di Ruggiero' van Girolamo Frescobaldi (1583-1643) denken aan het deuntje. Gustav Mahler (1860-1911) verwerkte de melodie in mineur in het derde deel van zijn eerste symfonie; daardoor klinkt deze wat droeviger. Béla Bartók (1881-1945) maakte er dan weer een speels pianowerk van in het vijfde stukje in zijn bundel *Voor Kinderen*.

Zingen in canon

'Broeder Jacob' is een canon. De volgende groep begint telkens te zingen nadat de vorige groep nummertje 2 in de partituur bereikt heeft en dus twee keer 'broeder Jacob' heeft gezongen.

ONTWAAKT, GIJ LUIE SLAPERS

NEDERLANDS

Ont - waakt, gij lui - e sla - pers, de koe-koe roept u op. De
zon kleurt met haar stra - len de groe - ne heu - vel - top. Wordt
wak - ker, wordt wak - ker! De koe-koe roept u op. Wordt wak - ker, wordt
wak - ker! De koe-koe roept u op. Koe-koe, koe-koe! De
koe-koe roept u op. Koe - koe, koe - koe! De koe-koe roept u op.

Koekeeksterts!

De koekoeksters

De noten die je zingt op de woorden 'Koekoek, koekoek!' worden in muziektermen 'een dalende kleine terts genoemd'. Dat wil zeggen dat de tweede noot anderhalve toon lager klinkt dan de eerste. Die opvolging van noten lijkt heel erg op het geluid dat een koekoek maakt. Daarom wordt het ook de 'koekoeksters' genoemd.

Zing je dit liedje in groep? Dan kan één deel van de groep de koekoeksters herhalen als een echo. Zo lijkt het of er meerdere koekoeken aan het zingen zijn.

Wist je dat...

De melodie werd geschreven door de Italiaanse componist en zangleraar Giacomo Gotifredo Ferrari (1763-1842). Hij schreef de driestemmige canon 'Il Cucú – Sorgete o pastorelli'. De Italiaanse tekst gaat, net zoals de Nederlandse, over een koekoek die de ochtend aankondigt en de luisteraar wil wekken.

TUR MAINTA

PAPIAMENTS

C F C
Tur ma - in - ta, bon trem - pan, ko - re rond den se - ru nan.

G⁷ C
Es - ta bon pa pul - mon, al - ma I ku - ra - son.

G G⁷ C
Pi - ki jer - ba, pi - ki flor, tur di nan ku'n bon ho - lor.

G⁷ C G C
Es - ta bon pa pul - mon, al - ma I ku - ra - son.

Betekenis

Dit liedje gaat over de vroege ochtend: ga voor dag en dauw rennen in de bergen of bloemen plukken, want dat is goed voor je longen, ziel en hart.

Wist je dat...

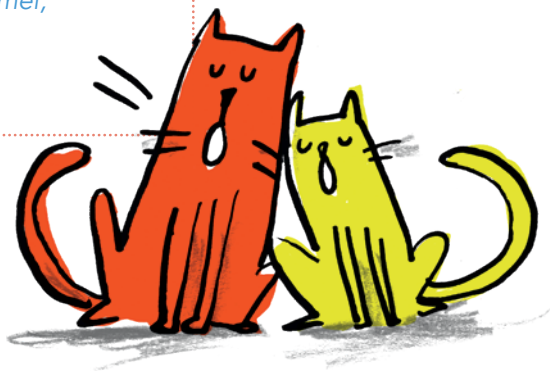
De melodie van 'Tur mainta' komt van het Duitse volksliedje 'Hänschen klein'. Ook in het Nederlands werd op deze melodie een tekst gemaakt. Je kunt meezingen met de woorden van 'Alles blij, maakt de mei':

*Alles blij, maakt de mei
en het hart zo fris en vrij.
Groot en klein, roep hoe fijn
is de zonneshijn.
Iedereen is verheugd en blij
met de bloemen in de wei.
Alles lacht, wat een pracht
heeft de mei gebracht.*

*Alles blij, maakt de mei,
want de winter is voorbij.
Alles blij, maakt de mei,
winter is voorbij.
Vogels bouwen nu hun nest,
en de zon die doet z'n best.
Alles blij, maakt de mei,
de winter is voorbij.*

Taalweetje

Het Papiaments is een Portugees-creoolse taal die gesproken wordt op de eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao. Papiaments betekent letterlijk 'gepraat' en is afgeleid van het Portugese woord *papaer*, dat 'babbelen' betekent.

SHALOM CHAVERIM

HEBREEUWS

שלום חברים, שלום חברים
שלום, שלום
להתראות, להתראות
שלום, שלום

Betekenis

Vrede, vriend, tot we elkaar weerzien.

Iedereen welkom!

Dit is een liedje dat in het Hebreeuws wordt gezongen, de taal van het Jodendom. In dit liedje wordt gezongen dat iedereen welkom is en er wordt contact gemaakt door middel van kleine buigingen, handdrukken, high fives, vuiststoten of knuffels.

Wist je dat...

'Shalom chaverim' is een Hebreeuws volksliedje, maar is ook ver buiten Israël en het Jodendom bekend. Zo is het terug te vinden in verschillende liedbundels van scoutinggroepen. Verschillende klassieke componisten maakten een bewerking voor een meerstemmig koor. En soms wordt het ook vertaald door bijvoorbeeld deze strofe in het Engels toe te voegen:

*Goodbye, my good friend!
Be safe, my good friend!
Have peace, have peace!
Till we meet again,
till we meet again.
Have peace, have peace!*